

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18250

Θέμα 224^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 506-525**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΑΝ. *Ἄλλ' ἢ τυραννὶς πολλὰ τ' ἄλλ' εὐδαιμονεῖ
κάξεστιν αὐτῇ δρᾶν λέγειν θ' ἅ βούλεται.*
- ΚΡ. *Σὺ τοῦτο μούνη τῶνδε Καδμείων ὄρας.*
- ΑΝ. *Ὅρωσι χούτοι· σοὶ δ' ὑπίλλουσι στόμα.*
- ΚΡ. *Σὺ δ' οὐκ ἐπαιδῆ, τῶνδε χωρὶς εἰ φρονεῖς;* 510
- ΑΝ. *Οὐδὲν γὰρ αἰσχρὸν τοὺς ὁμοσπλάγχχνους σέβειν.*
- ΚΡ. *Οὐκοῦν ὄμαιμος χά καταντίον θανάων;*
- ΑΝ. *Ὅμαιμος ἐκ μιᾶς τε καὶ ταύτου πατρός.*
- ΚΡ. *Πῶς δῆτ' ἐκείνω δυσσεβῆ τιμᾶς χάριν;*
- ΑΝ. *Οὐ μαρτυρήσει ταῦθ' ὁ καταθανῶν νέκυς.* 515
- ΚΡ. *Εἴ τοί σφε τιμᾶς ἐξ ἴσου τῶ δυσσεβεῖ.*
- ΑΝ. *Οὐ γάρ τι δοῦλος, ἀλλ' ἀδελφὸς ὤλετο.*
- ΚΡ. *Πορθῶν δὲ τήνδε γῆν· ὁ δ' ἀντιστάς ὑπερ.*
- ΑΝ. *Ὅμως ὁ γ' Αἰδῆς τοὺς νόμους ἴσους ποθεῖ.*
- ΚΡ. *Ἄλλ' οὐχ ὁ χρηστός τῶ κακῶ λαχεῖν ἴσος.* 520
- ΑΝ. *Τίς οἶδεν εἰ κάτωθεν εὐαγῆ τάδε;*
- ΚΡ. *Οὔτοι ποθ' οὐχθρός, οὐδ' ὅταν θάνῃ, φίλος.*
- ΑΝ. *Οὔτοι συνέχθειν, ἀλλὰ συμφιλεῖν ἔφυν.*
- ΚΡ. *Κάτω νυν ἐλθοῦσ', εἰ φιλητέον, φίλει
κείνους· ἐμοῦ δὲ ζῶντος οὐκ ἄρξει γυνή.* 525

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Σὺ τοῦτο μούνη ... ἀλλ' ἀδελφὸς ὤλετο.****(Μονάδες 30)**

ΚΡΕΩΝ

Εσύ μόνη από αυτούς εδώ τους Καδμείους το βλέπεις έτσι αυτό.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Το βλέπουν και αυτοί: αλλά εξαιτίας σου (για χάρη σου) κλείνουν το στόμα τους.

ΚΡΕΩΝ

Δεν ντρέπεσαι λοιπόν εσύ που σκέφτεσαι διαφορετικά από αυτούς εδώ;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

(Δεν ντρέπομαι.) Γιατί δεν είναι αισχρό να τιμά κανείς τα αδέρφια του.

ΚΡΕΩΝ

Αδελφός από το ίδιο αίμα δεν ήταν κι αυτός που σκοτώθηκε απέναντι ακριβώς;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Από το ίδιο αίμα ήταν, από μια μάνα και από τον ίδιο πατέρα.

ΚΡΕΩΝ

Πώς λοιπόν προσφέρεις (στον Πολυνείκη) τιμές που είναι ασέβεια για εκείνον;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Δεν θα συμφωνήσει με αυτά (δεν θα τα επιβεβαιώσει αυτά) ο σκοτωμένος.

ΚΡΕΩΝ

(Θα συμφωνήσει / Θα τα επιβεβαιώσει) βέβαια αν τον τιμάς εξίσου με τον ασεβή.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

(Τιμώ τον Πολυνείκη.) Γιατί δεν σκοτώθηκε σαν δούλος, αλλά σαν αδελφός.

2. Ποιες καινοτομίες εισήγαγε ο Σοφοκλής στη διδασκαλία της τραγωδίας;

(Μονάδες 10)

Ο Σοφοκλής, μένοντας πιστός στο πνεύμα της τραγωδίας, την οδήγησε στη μεγαλύτερη δυνατή τελειότητα. Επέφερε μια σειρά καινοτομιών. Αύξησε τον αριθμό των χορευτών από 12 σε 15, για να μπορεί να κάνει διάφορους χορευτικούς συνδυασμούς και να μετατρέπει τον χορό σε δραματικό πρόσωπο, που να μετέχει σχεδόν στην εξέλιξη της δράσης. Παράλληλα μείωσε την έκταση των χορικών, ενώ αύξησε τα διαλογικά μέρη, που περιέχουν πολύ πιο σύνθετες σκηνές. Σ' αυτό συνέβαλε και η προσθήκη του τρίτου υποκριτή. Διέσπασε τη διδασκαλία μιας συνεχόμενης τριλογίας με κοινή υπόθεση, διδάσκοντας τρεις χωριστές τραγωδίες με διαφορετικό περιεχόμενο η καθεμία. Εισηγήθηκε τη σκηνογραφία, με την κατασκευή μεγάλων πινάκων που στηρίζονταν στις περιιάκτους.

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με τη συνώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. <i>όρῶ</i>	α) <i>ῥομαίος</i>
2. <i>βούλομαι</i>	β) <i>αἰσχόνομαι</i>

3. <i>ἐπαιδοῦμαι</i>	γ) <i>πράττω</i>
4. <i>ὁμόπλαχνος</i>	δ) <i>θέλω</i>
5. <i>δρῶ</i>	ε) <i>ἐπαίρομαι</i>
	στ) <i>βλέπω</i>
	ζ) <i>ἀπρακτῶ</i>

(Μονάδες 5)

1. στ)
2. δ)
3. β)
4. α)
5. γ)

Περисσεύουν τα ε) και ζ).

β) αντίδραση, οφθαλμός, απώλεια, αχαριστία, αφύσικος: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

(Μονάδες 5)

αντίδραση → δρᾶν
οφθαλμός → ὄρᾱς, ὄρῶσι
απώλεια → ὄλετο
αχαριστία → χάριν
αφύσικος → ἔφυν

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλόλογος